

**KONINKLIJKE
VERENIGING
TER BEOEFENING
VAN DE
KRIJGSWETENSCHAP**

OPGERICHT 6 MEI 1865

Ereleden

Z.K.H. de Prins der Nederlanden

Z.E. Luitenant-Generaal b.d.
M. R. H. Calmeyer

Generaal-Majoor b.d. J. J. de Wolf

Generaal-Majoor b.d.
E. R. d'Engelbronnar

Generaal-Majoor
J. P. Verheijen

Bestuur

Voorzitter

H. A. Couzy, kol art

Vice-voorzitter

A. T. M. Oonincx, cdre Klu

Leden

G. C. Berkhof, lgen gn
R. Groot, maj gn
F. J. Roelofs, kol KLu
A. G. C. Kok, kol marns
A. Pruijs, ktz
H. A. Schaper
W. IJspeert, ktz

Redacteur

P. L. Hoevers, bgen inf
p/a Hogere Krijgsschool
v.d. Burchlaan 31
2597 PC Den Haag

Secretaris

W. F. Anthonijsz, lkol cav
Denijsstraat 135
2551 HJ Den Haag

Penningmeester

J. R. Karssing, maj cav
Dotterbloem 7
2317 LS Leiden
girorekening 7 88 28

MARS IN CATHEDRA

15 APR

1986

68

IN DIT NUMMER

Mededelingen van het bestuur:
Jaarverslag van de secretaris —
Financieel verslag — Verslag van
de kascontrolecommissie — Jaar-
verslag van de redacteur resp.
hoofdredacteur van Mars in
Cathedra en de Militaire Specta-
tor — Bijeenkomst te Harderwijk,
maandag 18 november 1985 2324

Verkenningseenheden, waar-
heen? voordracht door A. Rens
en R. Reitsma, luitenant-kolonels
der cavalerie 2328

Discussie 2343

©

MEDEDELINGEN VAN HET BESTUUR

Jaarverslag van de secretaris

Tijdens de Algemene Ledenvergadering op 20 mei 1985 in het Nederlands Congresgebouw te 's-Gravenhage werden de aftredende en herkiezbare bestuursleden der vereniging herkozen, waarna de samenstelling van het bestuur als volgt werd: *voorzitter*: H. A. Couzy, kol art; *vice-voorzitter*: A. T. M. Oonincx, cdre Klu b.d.; *secretaris*: W. F. Anthonijsz, lkol cav; *penningmeester*: J. R. Karssing, maj cav; *hoofdredacteur*: P. L. Hoevers, bgen inf; *ledenadministrateur*: J. J. M. Nijman; *leden*: G. C. Berkhof bgen gn; A. G. C. Kok, kol marns o.d.; W. IJspeert, ktz; F. J. Roelofs, kol Klu; A. Pruijs, ktz; H. A. Schajer.

Ook met de kandidatuur van R. Groot, maj gn, als lid van het bestuur, kon de vergadering zich verenigen.

Afgetreden zijn: J. C. M. Knol, bgen inf, en A. J. G. M. Blomjous, maj cav, respectievelijk vanwege het bereiken van de flo-leeftijd en overplaatsing naar een andere standplaats.

In de loop van het op 31 december 1985 geëindigde verenigingsjaar heeft de Koninklijke Vereniging voor haar leden en introducé(e)s de volgende bijeenkomsten gehouden.

13 feb 1985: De gevolgen voor West-Europa van het Strategic Defense Initiative van president Reagan, een forumdiscussie o.l.v. jhr. drs. G. van Benthem van den

Eerstvolgende bijeenkomst (tevens algemene ledenvergadering) 12 MEI 1986 (zie blz. 2327)

Bergh, directeur van het Nederlands Genootschap voor Internationale Zaken, C. Bertram, politiek redacteur van „Die Zeit” en bgen G. C. Berkhof, in de Sociëteit „De Witte” te Den Haag.

6 mrt 1985: Military Applications of Space, een presentatie door The Royal Air Force Aerospace Briefing Team o.l.v. Wing Commander Rod Essai en zijn team, members of the RAF College of Air Warfare, in de Oranje Kazerne te Schaarsbergen.

20 mei 1985: Luchtverdediging in de jaren '90, door genm M. C. Visser en kol. H. A. van Randwijk, in het Nederlands Congresgebouw te Den Haag. (Deze bijeenkomst werd gevolgd door de jaarlijkse algemene ledenvergadering.)

16 sep 1985: Amfibische strijdkrachten, door maj marns mr. W. Hekman, in het Nederlands Congresgebouw te Den Haag.

18 nov 1985: Verkenningseenheden waarheen? door lkols cav A. Rens en R. Reitsma, in het Opleidingscentrum Infanterie te Harderwijk.

Van de gehouden inleidingen en discussies werd en wordt verslag gedaan in het orgaan van de vereniging Mars in Cathedra. Alle in 1985 gehouden bijeenkomsten werden door leden en introducés goed be-

zocht; in het bijzonder de inleidingen van 13 feb en 16 sep.

De Militaire Spectator Legpenning werd in 1985 uitgereikt aan drs. J. C. Siccama, wetenschappelijk medewerker van het Nederlands Instituut voor Internationale Betrekkingen „Clingendael” (verslag in MIC 66, blz. 2282).

De (jaarlijkse) prijs voor de beste scriptie van een cadet aan de KMA werd in 1985 niet toegekend.

De enquête die zou worden gehouden ten aanzien van Mars in Cathedra en de Militaire Spectator, de beide organen die door de vereniging worden uitgegeven, werd niet gehouden aangezien de behoefte daartoe niet meer aanwezig was.

In oktober 1985 werd door het bestuur de 40-jarige druktechnische verzorging van de Militaire Spectator door de Noord-Nederlandse Drukkerij herdacht. De zeer goede contacten van de Vereniging met de drukker van de Militaire Spectator en Mars in Cathedra (sedert jan 1973) werden daarbij nogmaals onderstreept.

Aan de heer L. W. Krumbholz werd op 2 december jl. een passende herinnering aangeboden vanwege zijn 30-jarige medewerking als bureau-

Vervolg op blz. 2326

Resultatenrekening 1985

	Werkelijk	Begroting		Werkelijk	Begroting
Contributie 1985	f 30.137,44	f 31.000,—	Contributie 1984	f 300,—	f —,—
Subsidie	f 5.000,—	f 5.000,—*	Ledenadministratie	f 3.600,—	f 3.650,—
Leerstoel	f 21.378,33	f 16.000,—	Secretariaat	f 1.064,46	f 750,—
Renten	f 3.915,14	f 4.000,—	Lezingen	f 7.881,36	f 6.000,—
Advertentie-opbrengst	f 345,10	f 250,—	Leerstoel	f 21.378,33	f 16.000,—
			Mars in Cathedra	f 15.917,54	f 20.000,—
			Diversen	f 7.069,40	f 5.000,—
			Saldo	f 3.564,92	f 4.850,—
Totaal	f 60.776,01	f 51.500,—	Totaal	f 60.776,01	f 51.500,—

* Ninb. GAK en loonbelasting

Balans per 1 januari 1986

	1986	1985		1986	1985
Activa			Passiva		
Giro (Postbank)	f 8.540,65	f 13.334,87	Contributie	f 21.547,50	f 20.759,—
Banken:			Leerstoel	f —,—	f 2.090,45
— RPS (Postbank)	f 23.004,79	f 24.980,13	Saldo	f 61.573,03	f 58.008,11
— Crediet- en Effecten- bank	f 41.412,32	f 38.884,78			
— Spaarbank	f 5.636,55	f 631,32			
Contributie	f —,—	f 300,—			
Renten	f 2.620,32	f 2.726,46			
Leerstoel	f 1.905,90	f —,—			
Totaal	f 83.120,53	f 80.857,56	Totaal	f 83.120,53	f 80.857,56

Begroting 1986

Contributie	f 31.000,—	Ledenadministratie	f 3.600,—
Subsidie	f 5.000,—	Secretariaat	f 1.000,—
Renten	f 4.000,—	Lezingen	f 8.000,—
Leerstoel	f 21.500,—	Leerstoel	f 21.500,—
Advertentie-opbrengst	f 350,—	Mars in Cathedra	f 16.000,—
		Diversen	f 6.000,—
		Saldo	f 5.750,—
Totaal	f 61.850,—	Totaal	f 61.850,—

Toelichting

Subsidie. Conform Memorie van Toelichting 1986.

Diversen. Inbegrepen prijs voor beste scriptie KMA en KIM (f 1.500,—).

en lay-outredacteur van de Militaire Spectator en sedert jan 1973 van Mars in Cathedra. Vooral zijn gedegen vakmanschap, kennis en kunde, bij voorbereiding, samenstelling, budgettering, lay-out, produktie en alle overige werkzaamheden verbonden aan het uitgeven van de beide organen van de vereniging zijn voor de vereniging van onschatbare waarde.

Voorts wordt vermeld dat het bestuur van de vereniging zich langdurig heeft beraden over de onderwerpen voor inleidingen in 1986, alsmede over de ledenwerving, de Cadetten- en Adelborstenprijs, waarover de leden in het komende verenigingsjaar nader zullen worden geïnformeerd.

Ten slotte spreekt de Koninklijke Vereniging hierbij haar grote dank uit aan de in 1985 afgetreden bestuursleden voor het vele werk dat ten dienste van de goede gang van zaken door hen is verricht.

W. F. ANTHONIUSZ, secr.

Jaarverslag van de redacteur resp. hoofdredacteur van Mars in Cathedra en de Militaire Spectator

In de loop van het verenigingsjaar zijn de nummers 63 t/m 66 van Mars in Cathedra tijdig verschenen. Problemen hebben zich echter voorgedaan met het tijdig ter beschikking krijgen van de kopij. De inleiding verzorgd door de heer Bertram over het Strategic Defense Initiative tijdens de bijeenkomst op 13 februari, georganiseerd in samenwerking met het Nederlands Genootschap voor Internationale Zaken, alwaar ook bgen Berkhof het woord voerde, was niet op schrift gesteld zodat is volstaan met een korte samenvatting van de tekst en de daarop gevolgde discussie. Die samenvatting kon evenwel niet gelijktijdig met die van bgen Berkhof worden gepubliceerd, echter wel in het daarop volgende nummer. Teneinde de leden

van de Vereniging toch een redelijke editie te kunnen bieden is aansluitend op de publikatie van de inleiding van bgen Berkhof, met toestemming, de voordracht opgenomen van lkol dr. A. A. Klumper met als titel: „Krijgsmacht, politiek en militaire professie”. Deze voordracht was gehouden tijdens het door de Stichting Maatschappij en Krijgsmacht op 16 november 1984 gehouden symposium met als thema „Krijgsmacht en politiek”.

Ook van de voordrachtencyclus „Military applications of space”, gehouden op 6 maart 1985 te Schaarsbergen en verzorgd door het Royal Air Force Aerospace Briefing Team, is geen schriftelijke tekst ontvangen. Teneinde Mars in Cathedra regelmatig en tijdig te laten verschijnen is besloten over te gaan tot improvisatie. In dat nummer (*MiC* (1985)(65)) zijn — behalve de samenvatting van het betoog van de heer Bertram — opgenomen een beschouwing van de kapiteins T. G. J. Damen en M. G. Dekker getiteld „Is Afghanistan een tweede Vietnam?”, alsmede een artikel over de erewoordverklaring van 14 juli 1940 en het Verzetshedenkingskruis van de hand van kol b.d. L. de Hartog. Op dat laatste artikel zijn reacties van lezers binnengekomen die — met de antwoorden van auteur — in *MiC* (1985)(66) zijn gepubliceerd. In de verslagperiode hebben vijf sprekers inleidingen verzorgd; hierbij zijn niet inbegrepen de voordrachten gehouden door sprekers van het reeds genoemde Royal Air Force Aerospace Briefing Team. De Militaire Spectator kende in

Verslag van de kascontrolecommissie

1. Heden, 13 januari 1986, is de financiële toestand van de Koninklijke Vereniging ter Beoefening van de Krijgswetenschap aan een onderzoek onderworpen.

2. De bevindingen van de kascontrolecommissie zijn als volgt:

a. de jaarstukken zijn afgesloten op 31 december 1985;

b. de boekhouding is overzichtelijk, zowel op kaart als op computer, gevoerd;

c. de bewijsstukken zijn alle aange troffen en akkoord bevonden.

3. De commissie stelt op grond van het bovenstaande voor de penningmeester décharge en acquit te verlenen voor het gevoerde beleid.

4. Dank aan de penningmeester voor de bijzonder overzichtelijke presentatie van alle benodigde gegevens.

De commissieleden:

w.g. J. M. J. BOSCH, maj cav

w.g. mr. O. VAN DER WIND, maj mjd

Bekroonde scriptie

Voor de eerste maal is op 10 januari 1986 de nieuw ingestelde prijs — een gouden vulpen met inscriptie en een geldbedrag — voor de beste afstudeerscriptie, gemaakt aan het Koninklijk Instituut van de Marine, uitgereikt. De *voorzitter* overhandigde deze prijs — o.m. bedoeld om de aankomende generatie jonge beroepsofficieren te stimuleren tot het publiceren van de resultaten van hun militair-wetenschappelijke studie, alsmede om de kwaliteit van die studies te verhogen — aan *ltz 2 T. M. R. van der Heyden* voor zijn scriptie „Mexico en Midden-Amerika in de schaduw van de Verenigde Staten”.

1985 geen noemenswaardige problemen en is regelmatig op de geplande tijdstippen verschenen. In het verslagjaar is een themanummer uitgegeven over het 70-jarig bestaan van de Aan- en afvoertroepen. Hiermee werd een belofte ingelost die reeds in 1984 was gegeven.

Het is verheugend te kunnen memoreren dat van de zijde van de Koninklijke landmacht en de Koninklijke luchtmacht erg veel steun en medewerking is ondervonden. Op een enkele uitzondering na zijn alle verzoeken gericht aan militaire instanties te willen bewerkstelligen dat over bepaalde onderwerpen ar-

tikelen worden opgesteld, ingewilligd. Daardoor is een grotere variëteit aan artikelen tot stand gekomen die — dank zijn hun informatieve waarde — hebben bijgedragen aan goede informatieverstrekking. Te constateren viel bovendien dat de actief dienende Nederlandse officier — van hoog tot laag — de schrijf-drempelvrees schijnt te overwinnen. Daardoor worden actuele zaken aan de orde gesteld en behoefde minder naar het verleden te worden teruggegaan.

De opmerking, gemaakt in het jaarverslag 1984, dat de MS een periodiek lijkt te zijn van de Koninklijke landmacht schijnt te worden gelo-

genstraf: in het verslagjaar zijn vijf artikelen van de hand van Klu-officieren verschenen. Dat de Spectator meer en meer wordt gelezen moge o.m. blijken uit de vele reacties van lezers op gepubliceerde artikelen.

Bijeenkomst te Harderwijk

*maandag
18 november 1985*

De voorzitter opent om 19.30 uur de vergadering en heet de vele aanwezigen hartelijk welkom, in het bijzonder een van de ereleden van de Vereniging, luitenant-generaal J. P. Verheijen, Inspecteur-Generaal Krijgsmacht; generaal-majoor W. Poot, Commandant Opleidingen Koninklijke landmacht; brigade-generaal R. Hoondert, Chef Staf 1 Lk en de brigade-generaals Gilissen, Van Genuchten en Waanders, brigadecommandanten.

Hij merkt op dat het onderwerp van hedenavond eveneens onderwerp van studie is binnen de Koninklijke landmacht. De Vereniging heeft onderkend dat het thema lange tijd weinig aandacht heeft gekregen en heeft het circa anderhalf jaar geleden op de agenda geplaatst. Door allerlei redenen is binnen de KL de besluitvorming inzake de verkenningseenheden een half jaar vertraagd zodat deze voordracht toevalligerwijs wordt gehouden in de periode dat binnen de KL een beslissing moet worden genomen. Beide inleiders spreken echter uitsluitend op persoonlijke titel, hetgeen de Vereniging de mogelijkheid biedt uitgebreid en vrij, onafhankelijk van positie of functie, te discussiëren.

Vervolgens leidt hij beide sprekers in en geeft de eerste inleider, luitenant-kolonel Rens, het woord.

Voordracht en algemene ledenvergadering 12 mei 1986

Op *maandag 12 mei 1986* te 19.30 uur houdt de vereniging voor leden en introducé(e)s een bijeenkomst in het Nederlands Congresgebouw te 's-Gravenhage, waar door generaal G. L. J. Huyser, chef defensiestaf, in de Faya-Lobbizaal, een inleiding zal worden gehouden over het onderwerp

De NAVO na 2000 Conceptuele ontwikkelingen

Na de voordracht wordt, als gebruikelijk, gelegenheid tot discussie geboden.

Introductie: d.t.v. de secretaris, lkol W. F. Anthonijsz, Frederik-kazerne, gebouw 110, Postbus 90701, 2509 LS Den Haag (telefoon tijdens diensturen (070) 73 24 33).

Agenda Algemene ledenvergadering (in aansluiting op de discussie)

1. Opening door de voorzitter
2. Mededelingen van de voorzitter
3. Jaarverslag van de penningmeester
4. Verslag van de kascontrolecommissie
5. Jaarverslag van de secretaris
6. Jaarverslag van de hoofdredacteur
7. Verkiezing van bestuursleden (m.u.v. de voorzitter stellen alle bestuursleden zich herkiesbaar)
8. Rondvraag
9. Sluiting

} alle verslagen afgedrukt in dit nummer

Verkenningseenheden, waarheen?

A. Rens en R. Reitsma

luitenant-kolonels der cavalerie

Met veel genoegen geven wij gevolg aan de uitnodiging van het bestuur ons vanavond te richten op de toekomst van onze verkenningseenheden. Behalve door uw inleiders is deze lezing voorbereid door de majoors der cavalerie K. C. Schouwstra en F. Agasi, beiden van de Sectie plannen OCC. Om elk misverstand uit te sluiten: wat wij hier weergegeven is onze persoonlijke visie.

Na een langdurige periode van ogenschijnlijke rust is juist de discussie over de rol van verkenningseenheden op het gevechtsweld-van-morgen zeer actueel. Dit betreft niet alleen de Koninklijke

landmacht, waarin met de recente reorganisatie van tank- en verkenningseenheden een begin is gemaakt met een andere inzet van deze eenheden, maar bovenal geven ontwikkelingen in zowel de strijdkrachten van het Warschau-Pact als die van de NAVO-partners aan, dat het onderwerp van vanavond zich in een brede belangstelling mag verheugen.

Technische ontwikkelingen op het gebied van het verkrijgen van gevechtseinlichtingen doen de vraag rijzen of daarbij nog wel een taak voor verkenningseenheden is weggelegd. Moet er nog wel worden verkend met grondgebonden verkenningseenheden? Als deze vraag bevestigend wordt beantwoord dient eveneens te worden aangegeven of met de huidige taken en organisatie van verkenningseenheden aan de eisen van de toekomst kan worden voldaan, of dat een min of meer ingrijpende reorganisatie nodig wordt, al dan niet met indeling van andere middelen, waardoor beter aan de te stellen eisen kan worden voldaan.

Een dergelijke benadering is natuurlijk interessant voor verkenningseenheden in het algemeen en wij zullen deze lijn dan ook enigszins volgen. Het accent ligt daarbij echter op de door ons voorziene mogelijke ontwikkelingen in de Koninklijke landmacht, en meer specifiek op het optreden van het legerkorps in de Noordduitse laagvlakte.

Na een schets van de huidige situatie en het aangeven van ontwikkelingen die in meer of mindere mate bepalend zijn voor de toekomst van verkenningseenheden, wil ik het aspect verkennen voor mijn rekening nemen. Daarna zal ik Reitsma het aspect beveiligen belichten en de voordracht afsluiten met een mogelijke organisatie van verkenningseenheden voor het legerkorps.

Luitenant-kolonel A. Rens werd in 1934 geboren te Alkmaar. Doorliep de KMA in de jaren 1951/54. Vervulde bij 103 Verkenning bataljon de functies van commandant C-Eskadron, commandant Staf Staf en Verzorgingseskadron en S1. Was commandant 41 Verkenning eskadron en S3 en plaatsvervangend bataljonscommandant bij 102 Verkenning bataljon. In de periode 1977/79 commandant 101 Tank bataljon, 1980-1984 hoofd materieelvoorzieningsafdeling geneeskundige dienst (MVA/IGDKL) en sinds 1984 hoofd sectie plannen van het Opleidingscentrum cavalerie en als zodanig extern planer van de Landmachtstaf.

Luitenant-kolonel R. Reitsma, geboren in 1942 te Utrecht volgde zijn opleiding tot cavalerieofficier aan de KMA. Na benoeming tot tweede luitenant in 1966 een eerste plaatsing bij 103 Verkenning bataljon (BRD). Hierna instructeursfuncties bij de Cavalerleschool te Amerfoort, afgewisseld met parate functies bij 102 Verkenning bataljon te 't Harde, waaronder een driejarig eskadronscommando. Volgde van 1974-1976 de Hogere Militaire Vorming aan de HKS te Den Haag, waarna tot 1980 bij staf 1 Legerkorps te Apeldoorn o.a. als G3-plannen. Na plaatsing bij de afdeling plannen van de Landmachtstaf van 1983 tot 1985 commandant 103 Verkenning bataljon. Thans werkzaam als plaatsvervangend hoofd afdeling personeelsplannen van de Directie Personeel Koninklijke landmacht.

Huidige situatie

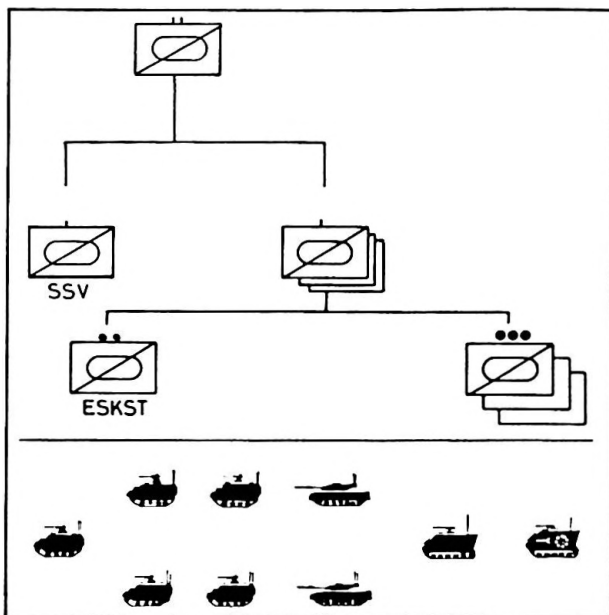
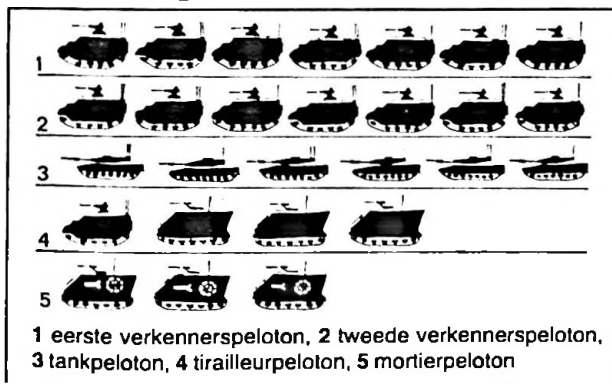
Het verkenningsbataljon

De Koninklijke landmacht beschikt thans in de legerkorpstroepen over vier verkenningsbataljons, waarvan er in het kader van de verdediging doorgaans een onder bevel van een vóórdivisie wordt gesteld (afb. 1). Het bataljon is opgebouwd uit een staf, staf en verzorgingseskadron en drie verkenningeskadrons, elk bestaande uit een eskadronstaf, met o.a. twee gevechtsveldradars, en drie verkenningspelotons.

Een verkenningspeloton is samengesteld uit een commandogroep, uitgerust met een M113 C&V, een verkenningsgroep uitgerust met vier M113 C&V, iedere C&V voorzien van een 25 mm-kanon, een tankgroep, uitgerust met twee Leopard-1V-tanks met 105 mm-kanon, of twee Leopard-2-tanks met 120 mm-kanon en een pantserinfanteriegroep die bij de verkenningseenheden tirailleurgroep wordt genoemd. Deze tirailleurgroep beschikt over een M113A1 met een mitrailleur .50. In de organisatie van het peloton is bovendien een ondersteuningsgroep opgenomen, uitgerust met een M106 waarin een mortier 4.2 inch.

Uit deze organisatie blijkt dat het verkenningspeloton in feite de kleinste eenheid der verbonden wapens is en een grote, gevarieerde vuurkracht heeft. De bepantsering van de tanks voorziet in een groot incasseringsvermogen. De overige voertuigen zijn slechts licht gepantserd en geven voornamelijk bescherming tegen het vuur van lichte wapens, o.a. mitrailleurs. De voertuigen kunnen

Afb. 2 POSO-organisatie van het eskadron

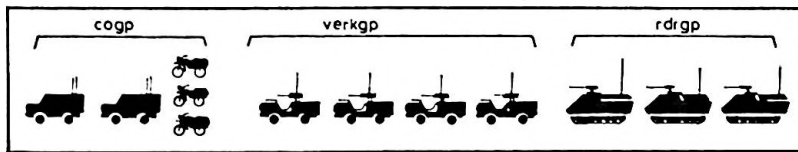
Afb. 1 Verkenningsbataljon en -peloton

zich ook in moeilijk begaanbaar terrein verplaatsen en zijn, met uitzondering van de tanks, amfibisch. De tanks kunnen echter wel tot meer dan 2 m diepwaden.

Een verkenningseskadron beschikt over een groot aantal radio's. Dat maakt het onder meer mogelijk de middelen, al naar gelang de opdracht, anders te groeperen.

Een voorziene vorm van een andere organisatie op eskadronsniveau is er één die wordt aangeduid als de POSO-organisatie (pelotons organieke samenstelling opheffen). De middelen zijn daarbij functiegericht samengevoegd (afb. 2). Het grote probleem daarbij is dat de hiervoor wenselijke commandostructuur ontbreekt.

Om de oorsprong van de huidige organisatie te kunnen aangeven moeten wij terug in de geschiedenis. Deze organisatie is een erfenis uit de Tweede Wereldoorlog. Het in het kader van een offensieve strijdmacht verkennende optreden van het Amerikaanse leger stond ook model voor de organisatie van de medio jaren '50 opgerichte Nederlandse verkenningseenheden. Ten behoeve van dit offensieve optreden moest de verkenningseenheid opsporingscapaciteit en gevechtskracht hebben. Hun opdracht luidde informatie te verschaffen over vijand en terrein, of de flank te beveiligen

Afb. 3 Brigadeverkennerpeloton

Afb. 4 Bataljonsverkenningpeloton

van een in het vijandelijk gebied binnengedrongen grote eenheid. De gevechtskracht was bij verkenningsoopdrachten met name nodig om lichte weerstanden op te ruimen, teneinde de voorwaartse beweging te kunnen handhaven en beslissende gevechten te voorkomen. De daaruit ontstane organisatie maakte deze eenheden daarenboven ook geschikt om beveiligingsopdrachten uit te voeren ter verschaffing van tijd en ruimte.

Het verkennerpeloton

Elke brigade heeft in haar stafcompagnie een verkennerpeloton (afb. 3). Het peloton bestaat uit een commandogroep en een verkenningsgroep met zes verkenningvoertuigen van het type M113 C&V.

De taakstelling van dit peloton beperkt zich in het vigerende voorschrift tot het verrichten van verkenningen, en het op beperkte schaal uitvoeren van beveiligingstaken alsmede het uitvoeren van bewakingstaken. Door het ontbreken van tanks of andersoortige antitankmiddelen kan minder agressief worden opgetreden en minder risico worden aanvaard dan door de verkenningpelotons van de verkenningbataljons.

Het lichte verkenningpeloton

Een nog lichtere organisatie vinden wij in de verkenningcapaciteit van de pantserinfanterie- en tankbataljons (afb. 4). Deze pelotons beschikken, m.u.v. de radarvoertuigen van het type YPR-765, uitsluitend over ongepantserde en licht bewapende wielvoertuigen. De taakstelling van deze pelotons is aangegeven met het verrichten van verkenningen en het uitvoeren van voornamelijk bewakingstaken.

Begripsbepaling

Uit het oorspronkelijke kader, waarop de huidige taakstelling nu nog is gebaseerd, blijkt dat met deze eenheden twee hoofdopdrachten worden uitgevoerd: het verkennen en het beveiligen. Bewaken wordt daarbij veelal gezien als een lichte vorm van beveiligen.

Aangezien een juiste interpretatie van de begrippen verkennen, bewaken en beveiligen bepalend is bij het aangeven van een toekomstvisie voor verkenningseenheden, wil ik deze begrippen eerst nader beschouwen.

Zonder nu al diep op de huidige taakstelling van het verkenningbataljon in te gaan, stel ik vast dat deze eenheid op dit moment als manoeuvre-eenheid wordt aangemerkt.

Verkennen

In het militaire woordenboek Koninklijke landmacht, VS 2-7200, wordt het begrip verkenning gedefinieerd als „verrichtingen die ten doel hebben gegevens te verzamelen over vijand, eigen troepen, terrein, weer en hulpbronnen”. In het kader van deze voordracht beperken wij ons, gelet op de taakstelling van verkenningseenheden, tot de aspecten vijand en terrein.

Verkennen is een activiteit die zich primair richt op de vijand; de uitvoering van de hieraan verbonden taken wordt dan ook geheel hierdoor bepaald. De opdracht, de gewenste gegevens te verschaffen, staat centraal.

Waarnemen

Een ander begrip dat veelal in één adem wordt ge-

noemd met verkennen is het waarnemen. Dit is in feite een deel van de verkenningactiviteit die kan worden omschreven als „het systematisch observeren van het luchtruim, gebieden, personeel of objecten, door kijken, luisteren of inzet van elektronische, optische of andere middelen”. In het kader van de taakstelling van grondgebonden verkenningseenheden is waarnemen een aspect van verkenning.

Waar ik in deze voordracht het begrip verkenning gebruik moet primair worden gedacht aan de activiteit ter verwerving van gegevens over de vijand die nodig zijn voor de planning en de uitvoering van gevechten en gevechtsacties. Met andere woorden: ter verwerving van gevechtsinlichtingen.

Beveiligen

Beveiligen is in VS 2-7200 gedefinieerd als „het treffen van maatregelen — zowel van actieve als van passieve aard — dan wel het dreigen met of voorwenden van actieve maatregelen ter bescherming van een eenheid, object of gebied met het doel:

- a. de commandant tijd en ruimte te verschaffen, nodig voor het voorbereiden en uitvoeren van zijn plannen of zijn tegenmaatregelen;
- b. de eenheid of het object te vrijwaren voor vijandelijke verkenningen, vijandelijk vuur, verrassende aanvallen op de grond en vanuit de lucht, voor aanvallen met nbc-wapens of -strijdmiddelen en voor subversieve activiteiten.”

Deze definitie is nogal algemeen van inhoud. In de nieuwe gevechtshandleiding wordt een onderscheid gemaakt tussen passieve en actieve beveiligingsmaatregelen. Passieve maatregelen zijn daarbij bv. spreiding, camouflage, goede radiotelefonieprocedures, enz.

Actieve beveiliging is de inzet van gevechtskracht tegen een mogelijke vijandelijke dreiging. De sterkte van die gevechtskracht is het resultaat van een zorgvuldige afweging van de factoren terrein, weer, aard en omvang van de vijandelijke dreiging, en de tijdsduur waarin deze dreiging moet

kunnen worden weerstaan zonder de uitvoering van de hoofdopdracht in gevaar te brengen. Wij beperken ons daarbij tot het vijandelijke optreden over de grond, inbegrepen het optreden tegen luchtgelande en luchtlandingseenheden.

In deze voordracht wordt het begrip actieve beveiliging in zijn nieuwe formulering en in de enigszins gewijzigde doelstelling gebruikt.

Ik wil hierbij nog opmerken dat verkenningseenheden nooit alleenvertoningsrecht van de beveiligingstaak hebben gehad. Zij zijn daarvoor echter wel zeer geschikt. Voor het inhoud geven aan de herziene doelstelling zijn namelijk twee aspecten van groot belang: het waarschuwingsaspect en het aspect van gevechtskracht. De huidige verkenningseenheden beschikken over de middelen om aan deze aspecten inhoud te geven.

Beveiliging is altijd gericht op de te beveiligen eenheid of het te beveiligen gebied. Dit is dan ook *het* grote verschil met verkenning, aangezien deze activiteit primair is gericht op de vijand.

Bewaken

Nu resteert nog het begrip bewaken dat wij reeds hebben gebruikt bij het aangeven van de taakstelling van de huidige verkenningseenheden. Onder bewaken wordt verstaan: „het systematisch en onafgebroken toezicht houden op en waarnemen van een gebied, object(en), personeel of materieel met alle geëigende en beschikbare middelen, ten einde gegevens te verkrijgen, te waarschuwen of te alarmeren; *waar mogelijk* omvat bewaken tevens het met beperkte middelen bestrijden van vijandelijke en/of subversieve activiteiten en het optreden bij calamiteiten”, dit alles volgens de nieuwe gevechtshandleiding. Het accent ligt bij bewaken op waarschuwen, tijdig alarmeren.

Om inhoud te geven aan het tweede deel van de definitie dient het „bewakingsmiddel” van enige bewapening (gevechtskracht) te zijn voorzien.

Gelet op de benodigde middelen kan men zeggen dat de eigenschappen van bewakings- en verkenningseenheden raakvlakken hebben. Accenten zullen mogelijk verschillen. Letten wij op de doel-

stelling, dan is bewaken een aspect van de beveiliging (afb. 5).

Ontwikkelingen

Nu inhoud is gegeven aan de begrippen verken- nen, bewaken en beveiligen is het goed ons een beeld te vormen van ontwikkelingen die van invloed zullen zijn op zowel de taakstelling van verkenningseenheden als op de benodigde mid- delen. Die ontwikkelingen zijn te onderscheiden in tactische en technische ontwikkelingen. Ik zal er een aantal noemen.

— De noodzakelijk geworden nieuwe manoeu- vrevormen, zoals beschreven in de nieuwe ge- vechtshandleiding, vereisen meer diepte in het ge- vecht. De vlet (voorste lijn eigen troepen) zal naar verwachting niet meer een min of meer rechte lijn zijn maar een grillig verloop krijgen.

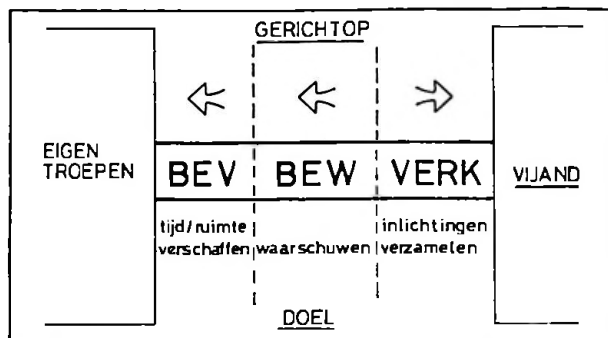
— Er zal beweeglijker worden opgetreden. Er zullen veelvuldig op alle niveaus offensieve acties worden uitgevoerd. Dit zal tot gevolg hebben dat tijdelijk en plaatselijk open flanken zullen ont- staan en dat de vlet voortdurend een ander ver- loop krijgt.

— Het noodzakelijke klokrond-optreden krijgt steeds meer inhoud. Er komen steeds meer mid- delen die het optreden onder vrijwel alle zichtom- standigheden mogelijk maken. Grenzen tussen dag en nacht zullen gaan vervagen.

— Door het aan beide zijden invoeren van nieu- we wapensystemen met een steeds groter wor- dende dracht en andere, geavanceerde appara- tuur, wordt het invloedsgebied steeds groter.

— Doordat ook de vijand steeds sneller en be- weeglijker kan optreden zijn tijd-ruimteaspecten aan verandering onderhevig. Om over voldoende reactietijd te kunnen beschikken zal het belang- stellingsgebied steeds groter moeten worden.

— De vijand is zeer goed in staat door de inzet van luchtlandingseenheden en het luchtmobiel in- zetten van eenheden het gevecht in de diepte te echelonneren. Ook zal het optreden van „Opera- tional maneuver groups” tegenmaatregelen nood- zakelijk maken.

Afb. 5 Bewaken, een aspect van de beveiliging

— De toenemende urbanisatie en bebossing van het operatiegebied hebben een compartimentering van dit gebied tot gevolg waardoor het ge- vechtsveld steeds onoverzichtelijker zal worden, en waardoor de commandant meer dan ooit goede informatie nodig zal hebben om het gevecht doel- gericht te kunnen voeren.

— Het soms snel wisselende weer in West-Euro- pa kan zeer grote verschillen in het mogelijke op- treden en de te gebruiken middelen voor vriend en vijand tot gevolg hebben en dus ook invloed heb- ben op de voor dit betoog van belang zijnde ge- vechtsveldbewakingsmiddelen. Ik wil hierbij nog opmerken dat juist dit aspect „weer en terrein” zeer zorgvuldig dient te worden gehanteerd indien men lering wil trekken uit conflicten op andere plaatsen, die in dit opzicht vaak slecht met de Noordduitse laagvlakte kunnen worden vergele- ken.

— De geofendheid speelt een steeds grotere rol, zeker als wij daarbij letten op de steeds gecomplic- ceerder wordende middelen.

— De gevechtsveldbewakings- en doelopsporings- apparatuur zal in bereik en kwaliteit aanzienlijk worden verbeterd.

— Men is steeds beter in staat gegevens snel, nauwkeurig en veilig te bestemder plaatse te doen komen.

— Er komen verbeterde mogelijkheden voor de commandovoering, waarbij ook de geautomati- seerde ondersteuning in belang zal toenemen.

— Er komen steeds meer mogelijkheden ook wielvoertuigen te voorzien van zwaardere wapen- systemen, met behoud van een grote terreinvaar- digheid en snelheid.

De toekomst

Na het aangeven van de ontwikkelingen, die tevens het belang onderstrepen van het doen van verkenningen en het voorzien in goede beveiliging, is het nu zover ons een beeld te vormen van de toekomst van onze verkenningseenheden en hoe die dan eruit zouden kunnen zien. Ik richt mij daarbij op de verkenningstaak. Daartoe is het goed nog eens terug te keren naar het begrip verkenning.

Verkennen is aangegeven als verrichtingen die tot doel hebben gegevens te verschaffen over vijand en het terrein. De vraag die zich nu onmiddellijk aandient is of er — gezien de technische ontwikkelingen op het gebied van het verzamelen van gevechtinlichtingen — nog wel behoefte bestaat aan grondgebonden, met voertuigen uitgeruste, verkenningseenheden.

Eigenschappen informatiesysteem

Wat mij voor ogen staat is het volgende systeem:

Ideally what is needed is a simple invulnerable system that sees the entire battlefield 24 hours a day under all-weather and light conditions, filters the information, according to the individual commander's needs and instantly transmits all pertinent information directly to the user just as the events are occurring on the battlefield.

Teneinde ons hierover een oordeel te kunnen vormen is het goed de belangrijkste factoren die bepalend zijn voor de effectiviteit van zo'n informatiesysteem nader te bezien.

De volgende criteria zijn voor het te kiezen systeem van belang. de afstand waarop of waarover informatie kan worden verkregen, de gebiedsbedekking, de tijdsfactor, de nauwkeurigheid, de flexibiliteit en de kwetsbaarheid.

De afstand

Het afstands bereik bepaalt over welke vijandelijke eenheden of installaties gevechtinlichtingen kunnen worden ingewonnen en heeft invloed op het te kiezen middel. Drones bv. hebben een gro-

ter bereik dan de huidige bij het legerkorps ingedeelde radarsystemen.

De gebiedsbedekking

Belangrijk is de grootte van het gebied dat door het systeem kan worden bestreken, en de mate van nauwkeurigheid waarmee het gebied kan worden afgezocht. Veelal heeft het één invloed op het ander; een airborne radarsysteem bv. bedekt een groot gebied maar ziet slechts 15 à 30% van het totale gebied.

De tijdsfactor

Van belang is, binnen welke tijd de gevraagde gegevens kunnen worden verstrekt. Bepalend kan bv. zijn of het systeem reeds in het gebied aanwezig is, of dat het nog ernaar toe dient te worden gezonden. Ook is belangrijk wat de reactietijd van het middel is, en of de gegevens real-time kunnen worden verstrekt. Deze mogelijkheden zijn bepalend voor het niveau waarop de middelen zullen worden ingezet.

De nauwkeurigheid van de waarneming

Verstrekt het systeem gedetailleerde gegevens over type, soort en aantal van de waargenomen vijandelijke voertuigen en over de begaanbaarheid van het terrein, zoals dat door visuele waarneming mogelijk is? De tot dusver bekende technische systemen en ontwikkelingen zoals drones, rpv's, onbemande grondsensors, radars enz. hebben vooralsnog beperkingen en voldoen derhalve maar gedeeltelijk aan de op grond van de zojuist genoemde criteria te stellen eisen, waardoor de gewenste gevechtinlichtingen voorlopig niet alleen kunnen worden verkregen door inzet van technische middelen. Beperkingen doen zich voor op het gebied van met name afstands bereik, kwetsbaarheid, het continu onder waarneming houden van vijand, interpretatie van een waargenomen situatie, identificatie enz. Voorts zullen de financiële middelen een beperkende rol blijven spelen.

Ter illustratie kunnen wij, aan de hand van de zo-

juist genoemde criteria, vaststellen dat de huidige op bataljonsniveau ingedeelde gevechtsveldbewakingsradars aan het einde van hun tactische levensduur geraken. Natuurlijk blijven er radarsystemen nodig, maar wel van een ander type en, naar verwachting, ingezet op hogere niveaus.

Samenvattend zullen de technische middelen de behoefte aan grondgebonden en met voertuigen uitgeruste verkenningseenheden niet tenietdoen. De vraag blijft echter in welke mate grondgebonden verkenningcapaciteit nodig blijft, en de daarbij te kiezen organisatievorm.

Kwantificering van de verkenningmiddelen

Om hierover een indruk te vormen zal ik de opeenvolgende tactische niveaus in beschouwing nemen en daarbij de behoefte aan grondgebonden verkenningmiddelen aangeven.

Afb. 6 geeft een brigadevak weer met daartegenover een aanvallende vijandelijke divisie. Het bataljon wil voortdurend en real-time zijn geïnformeerd over de eenheden van het 1e-echelonsregiment, in het bijzonder over het 2e-echelonsbataljon van dat regiment. Een 1e-echelonsregiment zal doorgaans over een diepte van ca. 15 km optreden.

De brigade wil voortdurend en real-time worden geïnformeerd over de eenheden van de 1e-echelonsdivisie, en met name over de 2e-echelonsregi-

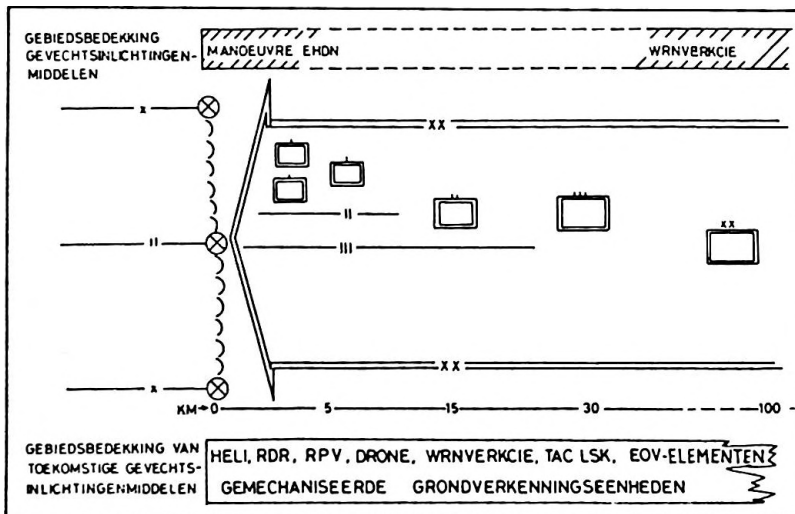
menten. Deze regimenten bevinden zich op een afstand van 15 à 30 km van de vrw. Onderin afb. 6 zijn de toekomstige middelen aangegeven, bovenaan welk deel van het gebied van belangstelling van de brigade met de *huidige* middelen wordt gedekt. Ik wijs daarbij erop dat thans nauwelijks grondverkenningmiddelen voor een hierop gerichte verkenningstaak worden ingezet. Ze zijn namelijk in de huidige vorm en met de huidige middelen niet ervoor geschikt.

De informatie over de vijandelijke eenheden aan de vrw dient voornamelijk te worden verkregen en verstrekt door de voorbataljons die ook de gevechtsacties uitvoeren.

De bij de bataljons ingedeelde radar (ZB-298) geeft door terreinomstandigheden veelal een onvoldoend diep inzicht, en ziet vaak niet verder dan het oog.

Zelfs na invoering van de onderin afb. 6 aangegeven middelen zal het gebied van belangstelling niet volledig worden gedekt. Er blijft een gat bestaan dat wordt veroorzaakt door de beperkingen van deze middelen, en door het naar verwachting relatief geringe aantal aangeschafte middelen. Doordat in vreedestijd veelal „draaiboekoefeningen” worden gehouden wordt dit gat nauwelijks opgemerkt.

Bij een kwantificering van de behoefte aan verkenningvoertuigen moet worden bedacht dat alleen hiermee voortdurend en op real-timebasis in-

Afb. 6 Brigadevak en aanvallende vijandelijke divisie

formatie kan worden verkregen; uiteraard aangevuld met de door technische middelen verkregen gegevens. Bij de kwantificering van de grondgebonden verkenner richt ik mij daarom op een minimumbehoefte.

Met het oog op de taakstelling van het bataljon, het voeren van gevechtsacties, zullen de verkenningactiviteiten zich daar voornamelijk beperken tot het opsporen van en contact houden met de voorcompagnieën van de vijandelijke voorbataljons. Deze taakstelling heeft, gezien de definiëring van de begrippen, meer het karakter van bewaken dan van „puur” verkennen, en wordt gedekt door het inhoud geven aan de gevechtsbeveiliging.

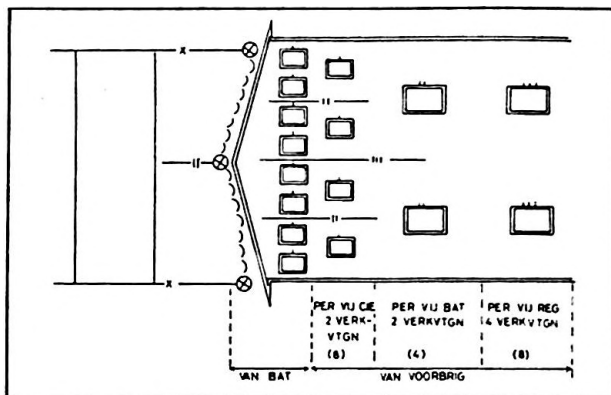
Verkenningen verricht het bataljon indien in het brigadevak offensief moet worden opgetreden, met het doel beter te worden geïnformeerd omtrent vijandelijke posities, activiteiten enz.

Om doelmatigheidsredenen denk ik dat het verschaffen van inlichtingen over 2e-echelonscompagnieën, 2e-echelonsbataljons en 2e-echelonsregimenten door grondgebonden verkenning bij één niveau, te weten de brigade, moet worden ondergebracht. Hiervoor zijn nodig (afb. 7):

- 2 verkenningvoertuigen per 2e-echelonscompagnie, dat zijn 8 voertuigen;
- 2 verkenningvoertuigen per 2e-echelonsbataljon van de voorregimenten, dat zijn 4 voertuigen;
- 4 verkenningvoertuigen per 2e-echelonsregiment van de voordivisie, dat zijn 8 voertuigen.

Voor het brigadeniveau zijn dat totaal 20 verkenningvoertuigen die logischerwijs in één eskadron kunnen worden gegroepeerd. Dat betekent dat iedere voorbrigade over deze capaciteit moet kunnen beschikken.

Tot slot wil ik aangeven aan welke eisen de op deze wijze in te zetten verkenningvoertuigen moeten voldoen. Het voertuig zal zich voornamelijk moeten verplaatsen in de terreingedeelten die op dat moment niet door de vijand worden gebruikt, en zal derhalve over een uitstekende terreinvaardigheid moeten beschikken. Bovendien dienen waterhindernissen te kunnen worden over-

Afb. 7 Verkenningvoertuigen voor vóórbrigade

wonnen zonder dat de oevers daartoe zijn voorbereid. Het moet verder:

- snel en geruisloos zijn;
- een grote actieradius hebben (het moet da- genlang autonoom kunnen optreden);
- daarom weinig onderhoudsintensief zijn;
- een laag profiel hebben, gemakkelijk te verbergen;
- aan 3 man met specifieke uitrusting ruim plaats bieden;
- rondom bescherming geven tegen geweervuur en scherfuitwerking;
- kunnen optreden onder omstandigheden van verminderd zicht;
- zijn voorzien van geavanceerde waarnemings- en verbindingsmiddelen;
- beschikken over nbc-bescherming;
- een bewapening hebben die is gericht op zelfverdediging tegen personeel en gepantserde voertuigen.

U zult hebben geconstateerd dat ik mij voornamelijk heb gericht op de behoefte aan grondgebonden verkenningvoertuigen bij de brigade. De reden hiervan is dat de vijandelijke eenheden waarvoor de divisie en het legerkorps belangstelling hebben zich op een dermate grote afstand van de vrw bevinden dat, gelet op het tijdsbestek waarin zij worden geacht invloed te kunnen uitoefenen op het gevecht, over hen geen voortdurende en real-time-informatie nodig is.

Deze afstand legt bovendien beperkingen op aan de inzet van grondgebonden verkenningvoertui-

gen. Die zien wij als regel niet optreden op grotere afstanden dan ca. 30 km. Daarboven verdienen andere, reeds eerder genoemde (technische) middelen, de voorkeur. Voorbij het gebied direct voor de vrw, waar de vijandelijke voorcompagnieën zich ontplooiën, zullen de vijandelijke 2e-echelonscompagnieën, -bataljons en -regimenten zich

in colonnevorm over wijd uiteengelegen assen verplaatsen, de aandacht gericht op het aanvalsdoel. De ervaring leert dat een hierop gerichte verkenningsactiviteit, met de daarvoor geschikte middelen, zeer wel mogelijk is.

Hiermee sluit ik mijn deel van de inleiding af en geef gaarne het woord aan Ikol Reitsma.

* * *

Na de inleiding van Ikol Rens zal ik nu nader ingaan op de bewakings- en beveiligingsbehoefte van de eenheden op de diverse niveaus en vervolgens op de daarvoor nodige middelen. Ten slotte zal ik een mogelijke organisatie aangeven van de door ons onderkende verkennings-, bewakings- en beveiligingsmiddelen.

Beveiliging en bewaken

De beveiliging is en blijft één van de grondbeginselen van het gevecht, en daarom is het een essentiële voorwaarde voor iedere commandant om bij het voeren van het gevecht, door beveiliging zijn vrijheid van handelen te blijven behouden. Het steeds beweeglijker worden van het gevecht leidt ertoe dat de commandant in toenemende mate zal worden geconfronteerd met open flanken en doorgebroken vijand. Bovendien moet voortdurend rekening worden gehouden met de inzet van luchtmobiele eenheden in de diepte van het vak, en dit alles tegen de achtergrond dat het gevecht onafgebroken zal worden gevoerd en zich daarbij zal uitstrekken over het gehele etmaal.

De commandant moet daarom kunnen beschikken over middelen die hem te allen tijde ten minste waarschuwen voor een mogelijke dreiging. Voorts zal hij middelen met voldoende gevechtskracht moeten hebben om hem tijd en ruimte te verschaffen op die dreiging te kunnen reageren.

Om de dreiging teniet te doen kan de commandant de eenheid die de tijd en ruimte heeft verschaft extra gevechtskracht toebedelen, of een speciaal daartoe vrijgemaakte eenheid uit zijn reserve inzetten.

Bij de beschouwing van het begrip beveiligen door

Ikol Rens is reeds opgemerkt dat de sterkte van de voor de beveiliging benodigde gevechtskracht het resultaat is van een zorgvuldige afweging van de factoren terrein en weer, aard en omvang van de vijandelijke dreiging, en de tijdsduur waarin deze dreiging moet kunnen worden weerstaan, zonder dat de uitvoering van de hoofdopdracht in gevaar wordt gebracht.

Kwantificering van taken en middelen per niveau

Om te kunnen vaststellen wat dit voor de diverse niveaus inhoudt wil ik, beginnende bij het niveau van bataljon, overgaan tot het aangeven van de beveiligings- en bewakingstaken en het kwantificeren van de daarvoor nodige middelen.

Bataljon

Als de middelen op het niveau van het manoeuvrebataljon in de komende 20 jaar niet wezenlijk wijzigen, zal een daartoe aangewezen voorbataljon verdedigen in een vak van ongeveer 5 km breed en 6 km diep, waarbij in stroken zal worden opgetreden. Het voorbataljon zal daarbij over het algemeen worden ingezet op een vijandelijke regimentsnadering.

Hoewel het gevecht in beginsel zover mogelijk voorin zal worden gevoerd, wordt ook dáárbij beweeglijk en offensief opgetreden. De ruimte tussen de stroken zal daarbij eveneens worden gebruikt om de vijandelijke gevechtskracht te verminderen.

De beveiligingstaken bij dit optreden zijn: het voorzien in de eigen nabijbeveiliging en het uitbrengen van een gevechtsbeveiliging. Afhankelijk

van de opdracht van de gevechtsbeveiliging dient daarvoor gevechtskracht te worden ingezet dan wel kan worden volstaan met waarschuwen of bewaken. Wij zijn van mening dat voor het bewaken en het contact houden met de vijand in de vijandelijke regimentsnadering ten minste twee bewakingsvoertuigen per vijandelijke vóórcompagnie nodig zullen zijn (afb. 8). Indien gevechtskracht nodig is dan dient die uit de bataljons- of brigade-reserve te komen.

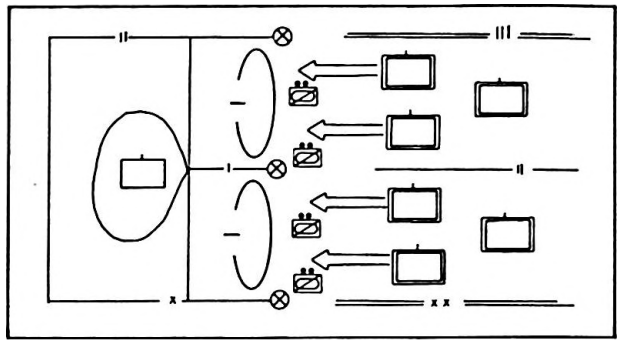
In het kader van de gevechtsveldbewaking dient het gehele toegewezen bataljonsvak, inbegrepen de flanken, te worden bewaakt. Voor een dergelijke bewakingstaak zijn eveneens bewakingsmiddelen noodzakelijk. Gelet echter op de tijd-ruimtefactoren zal bij een geconstateerde dreiging in een bataljonsvak direct moeten worden gereageerd om deze dreiging teniet te doen. Hiervoor is gevechtskracht nodig die kan worden gevonden in de bataljonsreserve.

Indien het bataljon als brigadereserve offensieve acties moet uitvoeren zal het (aanvullende) verkenningen voor het uitvoeren van deze acties willen verrichten. Deze zullen, behalve de verkenningen op compagnies/eskadrons niveau, bestaan uit aanvullende verkenningen door op bataljonsniveau in te delen verkenningselementen; tevens zal het bataljon bewakingselementen uitsturen om zijn verplaatsing ongestoord te laten verlopen. In de beveiliging van de verplaatsing wordt overigens grotendeels voorzien door het nemen van passieve beveiligingsmaatregelen, o.a. door het aannemen van een daarop gerichte groepering.

Wij denken dat voor alle genoemde verkenning/bewakingstaken op bataljonsniveau ten minste 8 voertuigen nodig zullen zijn.

De brigade

Voor de brigade in het verdedigend, en ook in het vertragend, gevecht gelden in grote lijnen dezelfde bewakings- en beveiligingstaken als zojuist genoemd bij het bataljon met dien verstande dat de gevechtsbeveiliging in front veelal aan de voorbataljons zal worden opgedragen. Met de bewaking van het brigadeachtergebied kan de brigadereser-

Afb. 8 Bataljonsbewakingsmiddelen

ve, of kunnen delen daarvan, worden belast. Dit gebeurt uiteraard samen met de „van huis uit” aanwezige eenheden in het brigadeachtergebied. Het bataljon dat als brigadereserve optreedt, dient in ieder geval over bewakingscapaciteit te beschikken.

Als de brigade offensieve acties moet uitvoeren dienen de daartoe nodige verkenningen en bewakingstaken door de bataljons te worden uitgevoerd. De beveiliging van de verplaatsing geschiedt, net als bij het bataljon, door het aannemen van een daarop gerichte groepering.

Op grond van deze overwegingen concluderen wij dat de brigade geen separate bewakings- en beveiligingsmiddelen nodig heeft.

De divisie

Bij het behandelen van de divisie moeten wij onderscheid maken tussen het optreden van de divisie in de verdediging en de divisie die optreedt als beveiligende strijdmacht van het legerkorps.

Bij het verdedigend gevecht is het voor de divisie van belang dat het divisieachtergebied en de flanken worden beveiligd. Op divisieniveau zijn de tijd-ruimtefactoren zodanig dat aan de beveiliging, d.w.z. het verschaffen van tijd en ruimte, inhoud kan worden gegeven. Er dient daarom een gebiedsbedekkend waarschuwingssysteem te worden geïnstalleerd; daarenboven moet voor de beveiliging een toereikende gevechtskracht beschikbaar zijn.

In het divisieachtergebied dient rekening te worden gehouden met subversieve activiteiten en de luchtmobiele inzet van een versterkt bataljon;

voorts zouden ook hier voortdetachementen of diep doorgestoten vijandelijke grondtroepen kunnen optreden.

Bij het optreden van de divisie als beveiligende strijdmacht, ergo het voeren van het vertragend gevecht, onderkennen wij als bewakingstaken het initieel bewaken van een demarcatieline, en het bewaken van het gebied tussen de voorste lijn eigen troepen en de voorste rand van het weerstandsgebied. Het beveiligingsaspect tussen deze lijnen heeft veelal het karakter van het achtereenvolgens leveren van veiligheidsbezettingen, waarin overigens wordt voorzien door het inzetten van gevechtskracht uit de onderscheidene reserves.

Het kwantificeren van deze taken leidt ertoe dat voor de bewaking van het divisieachtergebied bij de verdediging, gelet op de grootte van het te bewaken gebied en de daarin naar verwachting al aanwezige eenheden, het wegennet en het aantal te bewaken objecten, ca. 20 bewakingsvoertuigen nodig zijn. Voor de beveiliging dient een eenheid van bataljonssterkte aanwezig te zijn, dan wel de daarmee vergelijkbare gevechtskracht. Voor het bewaken van de demarcatieline, zoals aanwezig in het NL-vak in de Noordduitse laagvlakte, zijn ca. 60 bewakingsvoertuigen nodig en voor het bewaken van het gebied tussen de voortste lijn eigen troepen en de vrw ca. 40 voertuigen. Totaal dus zo'n 100 voertuigen. Dit getal komt overeen met het aantal voor de verkenningstaak van de voorbrigades benodigde voertuigen, uitgaande van vijf voorbrigades.

Aangezien het een oneconomisch gebruik van middelen zou zijn de verkenningcapaciteit, nodig in het kader van het verdedigend gevecht van de voorbrigades, in de fase van het optreden van de beveiligende strijdmacht onbenut te laten zullen de initiële taken voor deze verkenningseenheden bewakingstaken zijn in het optreden van de beveiligende strijdmacht. Hierdoor wordt dan tevens voorzien in een soepele overgang naar de volgende verkenningstaken in het kader van het verdedigend gevecht.

Het legerkorps

Bij de bepaling van de bewakings- en beveiligingstaken voor het niveau van het legerkorps is het te voeren defensief uitgangspunt, waarbij ervan wordt uitgegaan dat het legerkorps, in de beveiligende fase daarvan, een beveiligende strijdmacht zal uitzenden met een gevechtskracht die overeenkomt met die van drie brigades, gegroepeerd in een divisie. De beveiligingseenheid is derhalve de met die taak belaste divisie, waarvan wij zojuist bij het divisieniveau de afzonderlijke bewakings- en beveiligingstaken hebben vastgesteld. Het legerkorps dient dan ook voor de onderkende bewakingstaken de daarvoor geschikte middelen ter beschikking te kunnen stellen.

Het legerkorpsachtergebied dient van meet af aan te worden beveiligd. In dit gebied moet rekening worden gehouden met zowel subversieve activiteiten als met het optreden van één of meer luchtlandingseenheden van regimentsgrootte, en ook moet daar rekening worden gehouden met diep doorgestoten grondgebonden eenheden.

Om tijdig voor een dreiging te kunnen waarschuwen is ook hier een gebiedsbedekkend waarschuwingssysteem nodig. In dit waarschuwingssysteem dienen de in dit gebied aanwezige eenheden te worden opgenomen. Behalve deze eenheden worden voor deze taak door ons ca. 80 bewakingsvoertuigen noodzakelijk geacht. Door behalve deze voertuigen tevens observatiehelikopters en andere hulpmiddelen in te zetten kan de bewaking nog beter gestalte krijgen.

Voor de beveiliging van het legerkorpsachtergebied is een gevechtskracht ter sterkte van twee à drie bataljons noodzakelijk. Voor de flankbeveiliging in het legerkorpsvak zijn ca. 20 bewakingsvoertuigen nodig, alsmede een gevechtskracht ter sterkte van één à twee bataljons.

Bezien wij het totaal aan benodigde bewakings- en beveiligingscapaciteit voor het legerkorps en voor de twee voordivisies, dan zijn 140 bewakingsvoertuigen en 5 tot 7 beveiligingseenheden van bataljonssterkte nodig.

Zoals ik reeds heb opgemerkt wordt in de behoefte aan bewakingsmiddelen voor de beveiligende

strijdmacht, zijnde zo'n 100 voertuigen, voorzien door de voor de voorbrigades benodigde verkenningcapaciteit initieel te belasten met deze bewakingsstaak. Op bataljonsniveau was al vastgesteld dat ieder manoeuvrebataljon over 8 bewakingsvoertuigen moet kunnen beschikken. Met andere woorden: indien bv. wordt verdedigd met vijf brigades vóór, is de totale verkennings- en bewakingsbehoefte (afb. 9):

- 140 bewakingsvoertuigen voor divisie en legerkorps;
- 100 verkenningsvoertuigen voor de voorbrigades;

en, uitgaande van de huidige situatie van 27 manoeuvrebataljons,

- 216 (27 × 8) bewakingsvoertuigen voor het bataljonsniveau;

en voor de beveiliging ten slotte

- 5 tot 7 eenheden van bataljonssterkte.

Eigenschappen bewakingsvoertuig

Ter afsluiting van dit deel over de behoefte aan bewakings- en beveiligingsmiddelen, nog enkele opmerkingen over de eigenschappen van het bewakingsvoertuig.

Wij hebben gezien dat de belangrijkste taak van het bewakingsvoertuig van het manoeuvrebatal-

jon is: het onder waarneming houden van de vijandelijke voereenheden. Het voertuig zal zich daartoe in een gebied ophouden waar metterdaad wordt gevochten. Deze omstandigheid geeft aan dat het voertuig voldoende bescherming moet bieden tegen het vuur van handvuurwapens en lichte mitrailleurs en tegen scherfuitwerking. Het voertuig moet zich vrijwel zonder beperkingen overal in het weerstandsgebied kunnen verplaatsen. Dat vereist een goede terreinvaardigheid.

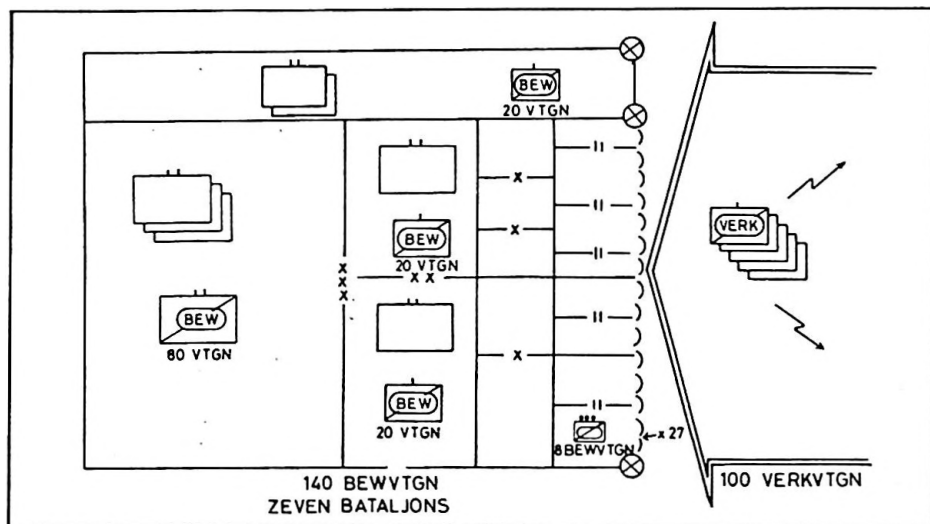
Het bewakingsvoertuig dat wordt gebruikt voor de bewaking van de achtergebieden zal voor de verplaatsing meer van wegen gebruik kunnen maken en in het algemeen alleen worden geconfronteerd met niet resp. licht gepantserd vijandelijk materieel, uitgerust met relatief lichte wapens. Aan de mate van bescherming en terreinvaardigheid kunnen voor dit type voertuig derhalve minder zware eisen worden gesteld dan aan het bewakingsvoertuig voor de manoeuvrebataljons.

In het algemeen moeten de bewakingsvoertuigen:

- snel en geruisloos zijn;
- een goede terreinvaardigheid bezitten;
- kunnen optreden onder omstandigheden van verminderd zicht;
- zijn voorzien van goede waarnemings- en verbindingsmiddelen.

Daarenboven moeten zij:

- zijn beschermd tegen nbc;

Afb. 9 Verkennings/bewakings/beveiligingsbehoefte

- plaats bieden aan 3 à 5 man;
- over een zodanige bewapening beschikken dat zij daarmee in staat zijn zo nodig vijandelijke pantserinfanterie- en verkenningsvoertuigen op een afstand van 1000 à 1500 m uit te schakelen.

Waarheen?

Dan is het nu het moment om terug te gaan naar de beginvraag, die door de eerste inleider is gesteld „Verkenningseenheden, waarheen?”.

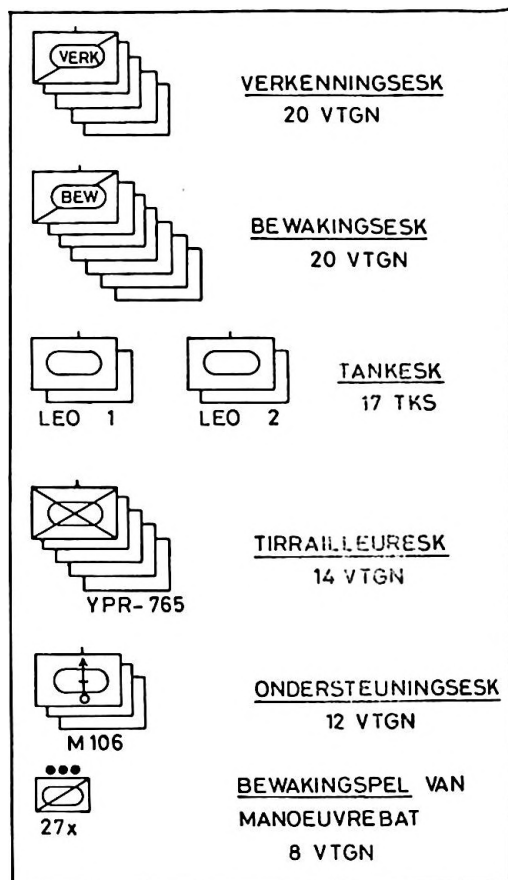
Wij beseffen dat bij alle middelen die wij in de toekomst nodig denken te hebben, het heden als startpunt moet dienen. Op basis hiervan dient te worden aangegeven wat naar ons idee op termijn realiseerbaar is. Bij de invulling daarvan hebben wij ernaar gestreefd de gestelde taken met de juiste middelen, in de daarvoor vereiste kwaliteit en kwantiteit, te laten verrichten.

Ik zal een mogelijke organisatie ontwikkelen waarbij een gecoördineerde inzet van de huidige en toekomstige verkennings-, bewakings- en beveiligingsmiddelen mogelijk is. Optimalisatie van de taken hopen wij te bereiken door voldoende flexibiliteit in deze organisatie aan te brengen. Op voornamelijk logistieke en opleidingstechnische gronden streven wij naar het groeperen van gelijke middelen op eskadrons niveau.

Bij het aangeven van een mogelijke organisatie ga ik ervan uit dat van de vijf tot zeven benodigde beveiligingsbataljons er twee tot vier kunnen worden geformeerd uit de huidige 101 Infanteriebrigade, uiteraard met een voor deze rol geschikte bewapening. Dit betekent dat uit de huidige verkenningscapaciteit onder meer drie beveiligingseenheden van bataljonssterkte zouden moeten worden geformeerd.

Laten wij nu eerst de huidige middelen nog eens bezien. De verkennings- en bewakingstaken worden op dit moment uitgevoerd met de M113 C&V met een 25 mm boordwapen, en met een licht on gepantserd wielvoertuig, bewapend met een lichte mitrailleur.

Voor de „pure” verkenningstaak van de voorbrigades hebben wij een licht, snel en geruisloos verkenningsvoertuig nodig met een bewapening die

Afb. 10 Totaal aan middelen

voornamelijk is gericht op de eigen beveiliging. Met dit voertuig dient immers te worden opgetreden in vijandelijk gebied onder het motto „zien zonder gezien te worden”.

De M113 C&V, waarvan er op dit moment 246 in onze organisatie zijn, en het lichte wielvoertuig, de verkenningsjeep, voldoen niet aan de voor die taak aan het voertuig te stellen eisen. Voor de bewakingstaak van de manoeuvrebataljons, en voor de bewaking van de achtergebieden, voldoet de M113 C&V slechts gedeeltelijk, waarbij tevens dient te worden opgemerkt dat dit voertuig aan het einde is van de technische levensduur, die zonder ingrijpende maatregelen niet kan worden verlengd. De verkenningsjeep voldoet evenmin aan de door ons gestelde eisen.

Het zal duidelijk zijn, dat er behoefte bestaat aan een nieuw voertuig voor de verkennings- en bewakingstaken. Het zou ideaal zijn drie typen, elk toe-

gesneden op een specifieke taak, aan te schaffen, maar uiteraard zal dat op veel — vooral logistieke — problemen stuiten. Een compromis is zeer wel denkbaar, als wordt gedacht aan „familievorming”.

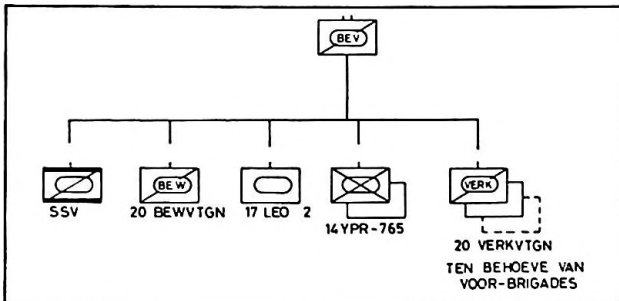
Voor de gestelde verkenningstaken denken wij vijf verkenningsekskadrons te moeten formeren die elk bestaan uit 20 verkenningsvoertuigen, en voor de bewakingstaken zeven bewakingsekskadrons die eveneens uit 20 voertuigen bestaan (afb. 10).

Tankeskadrons

De op dit moment in de verkenningsebataljons aanwezige tanks, 36 Leopard-1V en 36 Leopard-2, kunnen wij groeperen tot vier eskadrons van vier tankpelotons of tot zes eskadrons van drie tankpelotons.

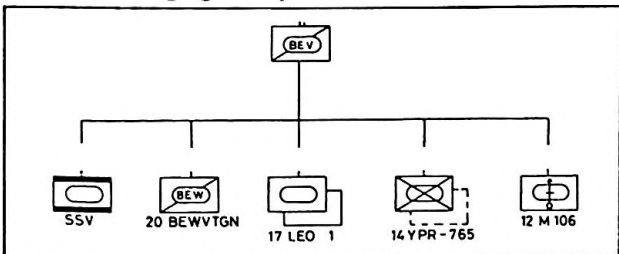
Tirailleureskadrons

Daarenboven zijn in de organisatie van de verkenningsebataljons op dit moment ook nog 36 tirailleurgroepen. In onze visie komen de radarvoertuigen van de verkenningsebataljons (24) en van de verkenningspelotons van de manoeuvrebataljons (81) vrij, alsmede de M113A1 voertuigen (9) van

Afb. 11 Beveiligingsbataljon (voórdivisie)

Afb. 12 Beveiligingsbataljon Lk-flank

de brigadeverkennerpelotons. Alleen al de 81 vrijkomende YPR-765 zijn voldoende voor het formeren van vijf à zes tirailleureskadrons van elk 14 voertuigen. De resterende voertuigen YPR-765 en M113A1 zouden kunnen worden gebruikt bij het formeren van de beveiligingsbataljons uit, of van, 101 Infanteriebrigade. Een mogelijkheid daarbij is om de toren van de M113 C&V te plaatsen op de M113A1 of YPR-765, zodat deze als beveiligingsvoertuigen kunnen worden gebruikt.

Ondersteuningsekskadrons

De huidige 36 mortiergroepen kunnen worden ondergebracht in drie ondersteuningsekskadrons van elk 12 mortieren.

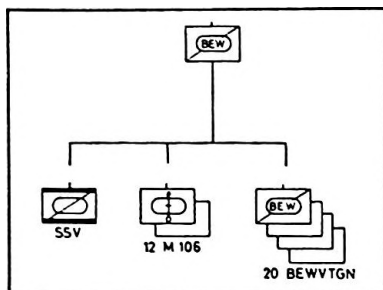
Groepering eenheden

Hoe zouden deze eenheden nu kunnen worden gegroepeerd? De benodigde acht bewakingsvoertuigen van de manoeuvrebataljons zullen in één peloton moeten worden samengebracht. Ook de Duitsers, Engelsen en Amerikanen voorzien een peloton met een dergelijke omvang voor hun manoeuvrebataljons. Dit niveau laat ik nu verder buiten beschouwing.

De verkennings-, bewakings- en beveiligingselementen ten behoeve van de voordivisies en hun voorbrigades kunnen worden gegroepeerd in twee beveiligingsbataljons. Deze gaan dan bestaan uit (afb. 11):

- twee à drie verkenningsekskadrons (afhankelijk van het aantal voorbrigades);
- een bewakingsekskadron;
- een tankeskadron;
- twee tirailleureskadrons.

Het ogenschijnlijk grote aantal subeenheden heeft in het kader van de beperkt te houden „span of control” geen beletsel te vormen, aangezien een aantal subeenheden bij operationele inzet onmiddellijk elders onder bevel zal worden gesteld. In de vuursteun voor deze beveiligingsbataljons dient de divisie met de beschikbare vuursteunmiddelen zelf te voorzien. ▷

Afb. 13 Bewakingsbataljon Lk-achtergebied

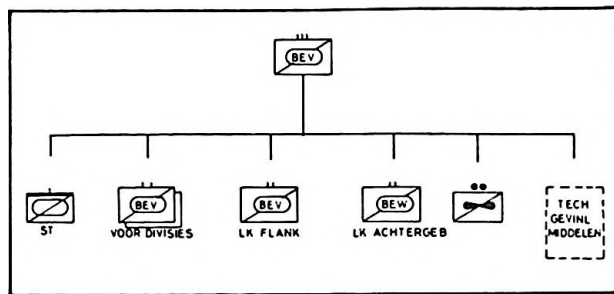
Ten behoeve van de flankbeveiliging moet echter nog een beveiligingsbataljon worden geformeerd, dat kan bestaan uit (afb. 12):

- een bewakingseskadron;
- twee tankeskadrons;
- een à twee tirailleskadrons;
- een ondersteuningeskadron.

Voor de beveiliging van het legerkorpsachtergebied (afb. 13) worden vier bewakingseskadrons en twee ondersteuningeskadrons geformeerd tot één bewakingsbataljon. De voor de beveiliging nodig geachte gevechtskracht wordt in deze visie geleverd door twee of drie bataljons van 101 Infanteriebrigade. Het vierde bataljon van deze brigade kan voorzien in de mogelijk nog extra benodigde gevechtskracht voor de flankbeveiliging.

Bij de op deze wijze geformeerde „cavalerie bewakings- en beveiligingseenheden”, dient overigens in de organisatie een „kerndetachment” voor de inzet van observatiehelikopters te worden opgenomen.

De indeling van eenheden ten behoeve van de inzet van andere verkenning- en bewakingsmiddelen en/of ECM-eenheden dient nog te worden on-

Afb. 14 Beveiligingsgevechtsgroep

derzocht. Het lijkt ons om een aantal redenen wenselijk, de hiervoor genoemde eenheden onder te brengen in een beveiligingsgevechtsgroep (afb. 14). De voornaamste redenen hiervoor zijn:

- flexibele toewijzing van middelen mogelijk te maken;
- coördinatie in het optreden veilig te stellen;
- juiste afstemming te bereiken tussen de in te zetten technische middelen en de grondgebonden verkenning/bewakingselementen.

Verder spelen opleidings- en logistieke overwegingen een rol.

Ik wil mijn deel van de inleiding afsluiten met de opmerking dat de door ons voorgestane organisatie op veel punten overeenkomt met de bij de grote NAVO-partners voor de toekomst voorgestane organisaties van verkenningseenheden. Dat betreft dan met name het divisieniveau. Het zal duidelijk zijn dat zij, uit traditionele overwegingen, eraan hechten voor deze eenheden de naam „verkenningseenheid” te blijven voeren.

Ik dank u voor uw aandacht.

Discussie

Bgen Hoondert complimenteert beide inleiders met hun heldere voordracht. Hij merkt vervolgens op dat het uiteenrafelen van de taken van de verkenningseenheden, te weten verkennen, bewaken en beveiligen, hem wat kunstmatig voorkomt. Op papier zijn het weliswaar verschillende begrippen, maar in de praktijk gaan zij hand in hand. Spr. vraagt zich vervolgens af of het inzetten van verkenningsvoertuigen tot wel 30 km aan 's vijands zijde als een realistische inzet mag worden beschouwd.

Lkol Rens. Met betrekking tot de realistische inzet van verkenningsvoertuigen tot wel 30 km in vijandelijk gebied merk ik op dat op de eerste plaats moet worden bepaald of er behoefte bestaat aan inlichtingen over de vijand, en of het mogelijk is die inlichtingen te verkrijgen met behulp van bv. rpv's, elektronische steunmaatregelen, met luchtverkenning, satellieten, Awacs enz. Indien wordt verondersteld dat de op die wijze verkregen inlichtingen niet voldoende betrouwbaar zijn om voortdurend te voorzien in real-time-informatie, met name over de 2e-echelonscompagnieën, -bataljons en -regimenten, dan dient in overweging te worden genomen met welke andere middelen, personeel en materieel, daarin wel kan worden voorzien. Opgemerkt zij dat wij ons niet blind moeten staren op de middelen en de organisatie die wij thans hebben, maar moeten kijken naar de middelen en organisaties

waarover wij over 15 tot 20 jaar zouden kunnen beschikken. In Bonn heb ik mij laten voorlichten over de „Planungsvorstellungen des Heeres für die Aufklärung in den neunziger Jahren". Daaruit is gebleken dat ook de Bundeswehr „pure" verkenningseenheden inzet, zelfs tot 80 km in vijandelijk gebied. Op brigade-niveau ziet men aldaar een verkenningseenheid van ongeveer 20 verkenningsvoertuigen („Spähwagen"). Ook de Fransen zijn die mening toegedaan; de eisen waaraan de toekomstige verkenningsvoertuigen moeten voldoen zijn door hen gespecificeerd en verwerkt in een prototype. Dat is een wielvoertuig met een gewicht van ongeveer 3,5 t, klein van buiten en ruim van binnen, snel, met een uitstekende terreinvaardigheid en wegligging, amfibisch, beschermd tegen nbc, en dat van de gewenste bewapening kan worden voorzien. Dit voertuig lijkt al aardig op hetgeen ons voor ogen staat. Een ander voertuig, de Bradley, vertegenwoordigt het type voertuig nodig voor het beveiligings- en bewakingsaspect (23 t, Tow, 35 mm-kanon, koepel voor 2 man; een opvolger van de lichte tank).

Het 2e echelon van de vijand zal zich — naar onze mening — hoofdzakelijk verplaatsen in colonneverband. Het zijterrein brengt nog voldoende mogelijkheden voor verkenningstaken. Dagenlang zal de verkenner autonoom moeten optreden; aflossen of terugtrekken zal pas mogelijk zijn in een latere situa-

tie, bv. na dag D+5, als de toestand bij de vijand ongeregeld en onoverzichtelijk is geworden. Alleen zeer kleine eenheden zullen derhalve tot dergelijke verkenningen in staat zijn. Opgemerkt zij dat de huidige organisatie uitstekend geschikt is voor verkenning in een *offensieve* actie, vooral indien men te maken heeft met een niet al te sterke vijand. Het Nederlandse legerkorps wordt echter geacht het defensief te voeren.

Lkol Reitsma. Met betrekking tot de relatie tussen beveiligen, bewaken en verkennen wil ik eerst opmerken dat die relatie nu juist ons uitgangspunt is geweest. De verkenningseenheden moeten momenteel al die taken uitvoeren, en het schijnt dat zij dat ook kunnen! Wij zijn echter niet blijven stilstaan bij het heden, maar hebben 15 tot 20 jaar verder gekeken en de vraag gesteld of de thans bestaande situatie in de toekomst, in de huidige vorm en organisatie, zou moeten worden gecontinueerd. In feite wordt door ons niet bestreden dat verkennen een vorm van beveiligen inhoudt en dat het beveiligen verkenningsresultaten kan opleveren. Ook wij staan de koppeling beveiligen en bewaken voor en, zoals in de afbeeldingen is aangetoond, wij zijn voorstanders van relatief zware verkenningsbataljons — met een grote variëteit aan gevechtskracht — die tot veel in staat zijn.

Waarom wordt echter thans zoveel waarde gehecht aan de beveiligende

taak van de huidige verkenningseenheden? Voor een belangrijk deel moet dat onzes inziens word toegeschreven aan een tekort aan manoeuvre-eenheden, waardoor nu een commandant een — zoals dat zo graag wordt genoemd — oneigenlijk gebruik van de middelen moet maken. Het is echter de vraag of dat een oneigenlijk gebruik is; het is immers het gebruik maken van de middelen die op dat moment beschikbaar zijn. Bovendien gaat het erom op welk niveau het verkenningsebataljon wordt ingezet en voor welke taken.

In de VS gaat men op divisieniveau langzaam maar zeker over van een zeer sterk verkenningsebataljon naar een zeer licht. Op grond van een aantal, niet altijd eigenlijke, factoren zijn de tanks uit die nieuwe organisatie verdwenen. Het legerkorpniveau krijgt aldaar de beschikking over een beveiligingscapaciteit, geschikt om te voldoen aan de ingeschatte beveiligingsbehoefte.

Wij zien een nauwe relatie tussen bewaken en beveiligen, wellicht door ons wat overgeaccentueerd, waarbij bewaken als een lichte vorm van beveiligen moet worden gezien. Juist voor de beveiligingstaak is het nodig gevechtskracht in de organisatie onder te brengen. Pas op divisieniveau zijn de tijd-ruimtefactoren zodanig dat — om de hoofdpdracht van de divisie niet in gevaar te brengen — inhoud kan worden gegeven aan een afzonderlijke beveiligingsbehoefte. De door ons voorgestane beveiligingsbataljons kunnen voorzien in een deel van de uit deze behoefte voortkomende bewakings- en beveiligingstaken. Afhankelijk van de dreiging — in het achtergebied of op de flanken — zal extra gevechtskracht aan die bataljons moeten worden toebedeeld. Een ander aspect is, dat in Nederland momenteel nog steeds geen inhoud wordt gegeven aan het facet verkennen, zoals dat door ons is gedefinieerd, d.w.z. met grondgebon-

den verkenningselementen proberen informatie te halen over het 2e echelon en volgende eenheden van de vijand waarin, naar ons oordeel, ook op termijn, technische middelen niet geheel kunnen voorzien. In onze beschouwing zijn wij met opzet begonnen met de beschrijving van de aan de vijandsituatie gerelateerde eigen verkenningsoverheidsactiviteiten die noodzakelijk zijn om de technische mogelijkheden van toekomstige opsporingsmiddelen te completeren. Op grond van die activiteiten hebben wij de daarvoor nodige middelen aangegeven. Vervolgens hebben wij ons zelf de vraag gesteld of met die middelen ook de taken beveiligen en bewaken kunnen worden uitgevoerd. Al analyserend kwamen wij tot de conclusie dat die twee — in nauwe relatie met elkaar staande — taken andere middelen vergen, en de verkenningstaak maximaal kan worden uitgebreid met de taak bewaken. Beveiligen moet dan door een andere, anders georganiseerde eenheid worden gedaan. Veel logischer is echter dat de taken beveiligen en bewaken aan elkaar te koppelen, d.w.z. los van de specifieke middelen en organisaties die de verkenningstaak meebrengt.

Genm Pool spreekt zijn verbazing uit over het uitgangspunt van de inleiders dat toekomstige technische middelen niet in staat zouden zijn bij dag en nacht de zich in colonie verplaatsende 2e-echelonseenheden op te sporen; de huidige middelen kunnen al veel. Indien dat echter zo zou zijn ware het dan niet beter te overwegen enkele waarnemingsverkenningcompagnieën meer op te richten. Dat voorkomt bovendien de inzet van gemechaniseerde en gemotoriseerde middelen op een afstand tot 30 km voor de voorste lijn van het weerstandsgebied.

Lkol Rens. Wij zijn ervan uitgegaan dat over ongeveer 10 jaar onbemande bestuurbare vliegtuigen beschik-

baar zullen zijn die inderdaad real-time-informatie over de vijand kunnen geven. De aantallen en technische mogelijkheden zullen echter beperkt zijn waardoor niet voortdurend onder alle omstandigheden de gewenste informatie zal kunnen worden verschaft; ik denk daarbij vooral aan vijand in bossen en oorden. Voorts is ons gebleken dat de praktische toepassing van die middelen nogal wat problemen en teleurstellende resultaten oplevert. De Amerikaanse rpv is nog in het stadium van het prototype; de enkele rpv's die daar het luchtruim kiezen komen of te vroeg of te laat terug, of worden niet meer teruggevonden. Ik onderschrijf dat in de toekomst die technische middelen zullen worden verbeterd en ingevoerd, en zeker aanvullende informatie kunnen verschaffen, echter niet alle informatie die wij behoeven.

De waarnemingsverkenningcompagnie wordt onzes inziens door het ontbreken van enige andere grondgebonden verkenningcapaciteit nu op een te geringe afstand van de voorste lijn eigen troepen ingezet en is daardoor in feite gericht op dat vijandelijke echelon waarvan wij vinden dat het nu juist moet worden toegewezen aan de cavalerieverkenningseenheden. Bovendien mag niet uit het oog worden verloren dat de ingezette elementen van de waarnemingsverkenningcompagnie erg stationair zijn. Door ons wordt niet uitsluitend gedacht aan dag D, maar juist aan de dagen daarna, waarbij zowel verliezen onder de waarnemers van de waarnemingscompagnieën alsook verliezen bij de cavalerieverkenningseenheden zullen zijn te betreuren. Verliezen zullen echter ook optreden bij de voorbrigades, en wellicht in grotere mate. Onzes inziens kunnen alleen verkenners real-time-informatie geven of de vragen wie, wat, waar, wanneer en hoeveel?

Lkol Reitsma. Indien wij in staat

zouden zijn onze inlichtingenbehoefte te dekken door inzet van uitsluitend technische middelen dan moeten wij dat ook doen. Wellicht zal dat op zeer lange termijn kunnen geschieden. Gedurende de 15 tot 20 jaar die ons voor ogen staan zullen die middelen nog niet kunnen voldoen aan de vastgestelde parameters en met name niet aan het verschaffen van real-time-informatie over het gehele gevechtveld, opdat de voorbataljons, de voorbrigades en de divisies uitsluitend op basis daarvan hun gevechten kunnen voeren. Op legerkorpsniveau bestaat niet direct behoefte aan real-time-informatie over de 2-echelonseenheden; periodieke informatie zal voldoende kunnen zijn. Die behoefte bestaat wel bij de voordivisies. Een compleet beeld van de vijand is derhalve in de komende 15 tot 20 jaar alleen te verwezenlijken door inzet van technische opsporingsmiddelen, aangevuld met informatie, verschaft door grondgebonden verkenningcapaciteit.

Kol Reitsma zet een vraagteken achter de diepte waarover de grondgebonden verkenningseenheden zouden moeten optreden, gelet op het defensieve karakter van onze verdediging die bovendien zo ver mogelijk oostwaarts wordt gevoerd. Hij merkt voorts op dat hem niet geheel duidelijk is hoe de inleiders aan de aantallen benodigde verkenningvoertuigen zijn gekomen. Door de inleiders is voorts gesproken over zeer geavanceerd verkenningmateriaal terwijl aan de andere kant de menselijke waarneming van de vijand in oorden en bossen heel erg belangrijk is. Ten slotte verzoekt hij de inleiders te willen ingaan op het klokrond-optreden van twee verkenningvoertuigen die een bepaalde vijandelijke eenheid moeten blijven waarnemen.

Lkol Rens. In ons rekenmodel zijn wij uitgegaan van bepaalde vooronderstellingen, zo bv. twee verken-

ningsvoertuigen voor de waarneming van de vijandelijke 2e-echeloncompagnie van een voorbataljon. Uiteraard is het mogelijk dat die vooronderstellingen moeten worden bijgesteld zodra meer concrete gegevens over de capaciteiten van de in te zetten middelen ter beschikking komen. Wel zijn ook de Duitsers en de Fransen in hun plannen tot het aantal van 20 verkenningvoertuigen per brigade gekomen. Dat zelfde geldt voor het door ons voorgestane aantal voertuigen voor de bewakingspelotons van de manoeuvrebataljons. Persoonlijke waarneming blijft noodzakelijk, de vraag is echter of dit uit het voertuig of uitgestegen moet gebeuren; in de verkenningvoertuigen dienen bv. ook mogelijkheden aanwezig te zijn om tv-camera's te kunnen uitzetten, camera's die op afstand moeten kunnen worden bediend en waarmee alle belangrijke punten in een gebied moeten kunnen worden opgezocht. Dat is overigens geen toekomstbeeld maar realiteit als wij denken aan de (nu reeds) bij eenheden aanwezige middelen in de vorm van de video-oeefenuitrusting waarmee 16 verschillende doelen kunnen worden geprogrammeerd. Belangrijke beelden zouden dan aan belanghebbende staven moeten kunnen worden verzonden. Voorts kunnen vanuit de voertuigen grondsen-sors worden uitgezet waarna de signalen in de voertuigen worden opgevangen. Het bereik van deze sensors is te gering om op andere manieren te kunnen ontvangen. In voorkomend geval zou het verkenningvoertuig zich bij duisternis moeten kunnen verplaatsen, zelfs in een vijandelijke colonne, en zich overdag bv. verstoppen in een hooiberg of in een klein bosje in een moeilijk begaanbaar zijterrein. De grootte van het voertuig beperkt de bemanning tot 3 man. Meer bemanningsleden zou het klokrond-optreden vereenvoudigen, maar hier is een compromis gezocht tussen de grootte van het voertuig en de be-

mannings. Dat is tevens een van de redenen waarom wij denken aan het paarsgewijs optreden. Grotere eenheden zijn onzes inziens ongeschikt voor dit optreden omdat die te opvallend zijn en te snel in gevechten kunnen worden verwikkeld. En verkenningseenheden die vechten, verkennen niet. Dat laat overigens onverlet dat wij wel degelijk gewapende verkenning als een van de mogelijkheden blijven zien, echter in dat geval zal gewapende verkenning door delen van manoeuvre-eenheden of van verkenningbataljons moeten worden uitgevoerd.

Lkol Reitsma. De afstand waarover in onze visie in de toekomst zou moeten worden opgetreden is, gelet op de huidige situatie, een probleem. Het is echter de vraag of die situatie zo blijft. Het gevecht in de voorste lijn zal wellicht nog beweeglijker worden dan nu reeds wordt geschat. Door die beweeglijke verdediging lopen wij nog meer de kans dat er relatief diepe vijandelijke penetraties zullen ontstaan waarop door ons flexibel moet worden gereageerd. Reeds gedurende de dagen onmiddellijk volgend op de eerste gevechtshandelingen zullen die situaties aan onze zijde anders kunnen zijn dan die waarvan nu wordt uitgegaan. Dan zal een grote behoefte bestaan aan informatie over de vijand, m.a.w.: wij zullen worden genoodzaakt verkenningcapaciteit in te zetten, die beschikbaar dient te zijn.

Kol Reitsma bevestigt de behoefte aan inlichtingen, ook bij vijandelijke penetraties die — naar hij hoopt — niet zo diep zullen zijn als door inleiders is verondersteld. Verder merkt hij op dat niet alleen militaire maar zeker ook militair-politieke overwegingen een rol zullen spelen bij de (diepe) inzet van verkenningseenheden; per slot van rekening wordt opgetreden op het grondgebied van een NAVO-part-

ner. Met betrekking tot de toekomstige technische mogelijkheden is spr. eveneens de mening toegedaan van genm Poot dat de huidige mogelijkheden ruimschoots indicaties geven dat in de toekomst die middelen aan onze inlichtingenbehoefte kunnen voldoen, hetgeen een kosteneffectievere methode is dan inzet van grondgebonden verkenningseenheden.

De voorzitter merkt op dat door inleiders is aangegeven dat op divisie- en legerkorpsniveau geen behoefte bestaat aan grondgebonden verkenningseenheden, wel aan technische opsporingsmiddelen.

Kol Reitsma deelt mee dat er in dat geval geen verschil van mening bestaat; ook hij meent dat bv. een rpv, gelet op de verwerkingstijd van de ingebrachte informatie, geen bataljonsmiddel is.

Lkol Kraak vindt het verkennen voor de vrw een gewaagd idee en mist in de inleiding het verkennen achter de vrw; ook daar zouden zich immers situaties kunnen voordoen met een grote onduidelijkheid over de toestand vijand en eigen troepen. In dat geval zijn er verkenningen noodzakelijk waarbij dat verkennen moet worden gezien als waarnemen en vechten op zowel brigade-, divisie- als wellicht legerkorpsniveau.

Lkol Reitsma. Ik ben het met uw zienswijze over verkenningen achter de vrw geheel eens. Wij hebben echter geprobeerd een gestileerd onderscheid te maken tussen het pure verkennen vóór de vrw, en beveiligen en bewaken achter de vrw. Alle taken die niet uitsluitend tot die expliciete vorm van verkennen behoren hebben wij ondergebracht bij beveiligen en bewaken. Maar ook bij beveiligen en bewaken zullen natuurlijk verkenningsoopdrachten aan de eenheden moeten kunnen worden gegeven.

Ter vergelijking diene dat ook de

verkenningseenheden van het Warschau-Pact de opdracht zullen hebben informatie in te winnen achter onze vrw, waarbij gebruik moet worden gemaakt van gaten in de verdediging. Ook wij zullen voor de voorwaartse beweging gaten moeten opsporen. Daarbij moet worden voorkomen dat onze licht bewapende verkenningseenheden tegen een sterke vijand oplopen. Dat beperkt natuurlijk voor een belangrijk deel de mogelijkheden voor omvangrijke en zware eenheden.

In de door u geschetste situatie achter de vrw, en uitgaande van het beschikbaar hebben op divisieniveau van een beveiligingsbataljon, heeft de divisie o.m. ter beschikking een bewakingseskadron, twee tirailleur- eskadrons en een tankeskadron (afb. 11). De groepering en inzet van die middelen zal in het divisiegebied een maximale effectiviteit moeten bewerkstelligen, hetgeen zou kunnen inhouden dat teams worden gevormd bv. bestaande uit delen van het bewakingseskadron en delen van het tankeskadron. Door ons is gesteld dat de huidige organisatie van het verkenningsspeloton heeft geleid tot het pondspandsgewijs verdelen van de middelen over het divisievak en dat dit niet meer de geschikte situatie is voor het optreden onder alle omstandigheden. Een andere groepering van de middelen is derhalve nodig om aan de gestelde taken het hoofd te bieden. Ons voorschrift voorzag in zekere mate daarin door de mogelijkheid van de POSO-organisatie op eskadronsniveau. In de door ons voorgestelde organisatie van dat beveiligingsbataljon is als het ware een EOSO-organisatie (eskadrons organieke samenstelling opgeheven) aangebracht en daarvoor is dan de flexibiliteit ingebracht die de bataljonscommandant nodig heeft om op grond van de bekende otmf-factoren eenheden samen te stellen die de door u aangegeven taken aankunnen. De commandant van een beveiligingsbatal-

jon kan laten verkennen, beveiligen of bewaken. Nogmaals, wij hebben alleen duidelijk willen aangeven het verschil tussen de pure verkenningstaak, het verkrijgen van aanvullende gevechtssinlichtingen, en daarnaast *alle* andere activiteiten, ondergebracht onder de noemer bewaken en beveiligen.

Lkol Rens. Verklaart aan de hand van de afb. 7 en 9 het door hen geschatte aantal verkennings- en bewakingsvoertuigen.

Lkol Kraak is de mening toegedaan dat aan de door inleiders voorgestane organisatie van bv. beveiligingsbataljons, die o.m. is ingegeven op grond van opleidings- en logistieke overwegingen, grote bezwaren kleven. Tijdens het gevecht zal veelvuldig de organisatie van de eskadrons moeten worden aangepast terwijl de eskadronscommandant zeer zelden met zijn eigen organieke eenheid zal opereren. Aan die facetten dient in vredetijd grote aandacht te worden besteed.

Lkol Reitsma. U heeft gelijk door te stellen dat een eskadronscommandant slechts zeer sporadisch met zijn organieke eenheid zal worden ingezet. Dat is een probleem waaraan — reeds in vredetijd — de nodige aandacht dient te worden besteed. Tijdens oefeningen, ook in het buitenland, is echter gebleken dat de zg. POSO-organisatie op eskadronsniveau, en een (beperkte) EOSO-organisatie op verkenningsbataljonsniveau eerder regel dan uitzondering is. Met de door ons voorgestane organisatie kunnen de noodzakelijke middelen doeltreffend tegen een (mogelijke) vijandelijke dreiging worden gegroepeerd. Dat kost tijd, maar het is wel het meest economische gebruik van de schaarse middelen. De opleidingstechnische kant mag — zoals door u is aangeduid — echter niet worden vergeten.

Lkol Manting brengt naar voren dat